

נחל'י נצח

יו"ל ע"י מוסדות ברוסלב | בראשות הרב שמואל שטרן שליט"א

ג'יו"ל מסי 796
פרשת תזריע-תשא-תעריב

החג	שבת	יום טוב	החג
18:44	18:04	16:51	ירושלים
18:41	18:06	17:08	תל-אביב
18:42	18:04	16:59	חיפה
18:45	18:06	17:10	באר שבע

דבר ראש הישיבה

להחזיק ביחד

כולם נתנו מחצית השקל • בכך תיקנו את חטא העגל • כולם הביאו את נדבת ליבם • מזה בנו את המשכן • ללמוד יחד, להתפלל יחד • דווקא זה יביא את הגאולה!

זה"ב, כס"ף ונחוש"ת

גם האר"י הקדוש אמר לתלמידיו שיוכלו להביא את הגאולה אם תהיה אחדות ביניהם. הוא לא אמר שהגאולה תבוא על ידי עבודת ה' הפרטית של כל אחד, תורה או תפילה, אלא דווקא על ידי האחדות. חז"ל תיקנו שכאשר אדם רואה את חברו לאחר זמן רב הוא מברך שהחיינו בשם ומלכות, וגם מכך רואים כמה חשובה לפני ה' האחדות.

השבת במנחה נתחיל לקרוא את נדבת המשכן, ואף שם העניין הוא שמתאחדים כולם יחד וכל אחד נותן את נדבת ליבו כדי להקים את המשכן. כי ה' יתברך רוצה מאיתנו שנחשוב על השני, ולא נהיה מרוכזים רק בעצמנו אלא בחשיבה על הכלל, ועלידיך נבנית השראת השכינה. ולכן הפסוקים שם מתחילים ב"זהב וכסף ונחושת", שבמילים אלו מרמזים כל הימים שקוראים בהם בתורה במשך השנה: ז' - כנגד יום השבת. ה' ב' - חמישי שני, כ' - כיפורים, ס' - סוכות, פ' - פורים, פסח, נח' - חנוכה, ש' - שבועות, ת' - תעניות. כי המשכן רומז על האחדות, שכל אחד נותן את נדבת ליבו וביחד מקימים את המשכן, ולכן מרומז גם העניין שכולם מתכנסים ביחד לקרוא בתורה, כשעובדים את ה' עם הכלל.

בוקע רקיעים

מסופר על רבי נתן שבתחילת התקרבותו לרבינו היה בעירו נעמירוב מנין שהוא היה מנהל אותו, אך מכיון שליבו היה בוער לה' והיו שם אנשים פשוטים שמתפללים מהר היה לו צער גדול מהמנין הזה, ולכן ביטל את המניין. כשהלך לרבנו לשאול אותו על המנין רבנו לא החזיר לו תשובה ברורה, אך רבי נתן הבין שרבנו רוצה את המניין. חזר רבי נתן לנעמירוב ושוב הקים את המניין, אבל אחר כך שוב התחילו לו לבוללים וסגר את המניין, וכך היה כמה פעמים.

בפעם הבאה שנסע לרבנו לא ידע מה יאמר לרבנו אודות המנין, אמנם כשהגיע לחדרו של רבנו נכנס פנימה ורבנו לא היה שם, רק פתק היה מונח בחדר ושם היה כתוב: "המניין של נעמירוב בוקע רקיעים..." רואים את גודל העניין שעושים דברים ביחד: לומדים ביחד, מתפללים ביחד, וכן מבקרים את מי שלא מרגיש טוב ומתפללים עליו, ומחזיקים את עצמנו באחדות. אפילו כזוה עם אנשים פשוטים, העיקר שמחזיקים ביחד.

נתנתן מחצית השקל היה כנגד הפגם של חטא העגל, כנגד הפגם שפגמו בבחינת כאיש אחד בלב אחד. כאשר הם היו באחדות הם היו יכולים לקבל את התורה, אבל כאשר עשו את העגל פגמו באחדות, ולכן כדי לאחדם שוב צריך את מצוות מחצית השקל. ולכן דווקא מחצית השקל מיועדת לתרומת הלשכה ולקורבנות ציבור, כי העניין הוא האחדות, עניין הציבור, להראות שעם ישראל חיים וקיימים. ולכן כתוב בגמרא (מגילה יג, ב) שהמן רצה לשקול עשרת אלפים כיכר כסף כנגד מחציות-שקליהם של שישים ריבוא של עם ישראל, כי המן רצה לפגום באחדות של עם ישראל, כמו שאמר לאחשוורוש שעם ישראל "מפוזר ומפורד".

חז"ל תיקנו שכאשר אדם רואה את חברו לאחר זמן רב הוא מברך שהחיינו בשם ומלכות, וגם מכך רואים כמה חשובה לפני ה' האחדות

ומובא ב"אמרי פינחס" לרבי פינחס מקוריין: "כתבו הספרים שמחצית השקל מרמז על בחינת אחדות, שצריך כל אדם לידע שהוא רק בחינת מחצה וצריך להשתלם על ידי חברו". למה נותנים דווקא מחצית השקל? כי אנו צריכים תמיד להחזיק את עצמנו לחצי, לדעת ששלימות שייך רק לה' יתברך. כתוב בפסוק (דברים יח, ג): "תמים תהיה עם ה' אלקיך", כלומר "תמים" דהיינו "שלם" זה רק "עם ה' אלקיך", רק על ה' שייך לומר שהוא שלם באמת. אבל אנחנו, רק אם אנו מתאחדים עם החברים ועם עם ישראל אנחנו נחשבים לשלמים במידה מסוימת.

תאהב את החברים

אחת המעלות הגבוהות ביותר היא שמתאחדים יחד לדברים שבקדושה, כמו שכתוב במשנה (עוקצין פ"ג מ"ב) "לא מצא הקדוש ברוך הוא כלי מחזיק ברכה אלא השלום", ובגמרא (שבת לא, א) מובא שהלל אמר שכל התורה על רגל אחת זה "מה ששנא עליך אל תעשה לחברך", דהיינו שקודם כל צריכים להתחשב בשני ולא לפגוע בו.

מובא במדרש תנחומא (תחילת פרשת ניצבים) שכאשר קני-סוף קטורים יחד קשה לשברם, אבל כשלוקחים קנה אחד הוא נשבר בקלות, וזה מלמדנו שצריך אהבת חברים ואחדות חזקה, כי על ידי כך אפשר להחזיק ביחד, אבל מי שנמצא לבד בקלות יכול להישבר. וכך אמר רבינו: העיקר שתחזיקו עצמכם ביחד ועל ידי כך תמשיכו אותי אליכם.

להזמנות: **02-6289761** / **052-7679638**

ספרו החדש של הר"ח שמואל שטרן שליט"א

שביל חדש נפתח אל הלב

מסכת "תמורה"

מטרות ניהוג צלילים ענוגים, כפעמונים, המלצר צעד לו צעד אחר צעד, עקב בצד אגודל. את המגש החזיק בטוחות אחר אימונים רבים, הוא נעצר ליד כל מוזמן וכיבדו בכוסית מזוגה במשקה משובח. המלצר לא התעניין בקריאות הצהלה סביבו, ואף לא בטובתו של הסועד וישב לפניו, מוחו היה עסוק בתמורה שיקבל בתום הסיבוב, כשיסיים יגיש למטבח שם יקבל תמורה של... חתיכת גבינה צהובה!!! ולשם כך שווה לו כל הטרחה.

הדבר יוכח בעת ההתניה על הפרס, בעת נתנית הפרס ובעת השינון והחזרה על המשניות. אמנם נאמר לילד – יהיה לך הרבה כסף, ותקבל הרבה כסף, והרווחת הרבה כסף, אבל מעל הכל יודגש ש"צומח לנו כאן תלמיד חכם, כל הסיבה כבר תשמע שמוישראל" כבר יודע פרק שלם", ולא "שמוישראל נהיה עשיר גדול".

הכסף והתמורה יישכחו, אבל פרקי המשניות ייחרטו בזיכרון, העבודה העצמית והשינון ייחקקו לו בעצמותיו, ומעבר לכך הרגל הלימוד יוטבע בנפש הילד.

עתה, כשברורה המטרה שבתמורה, נוכל לבחון אפשרויות שונות:

חמש אפשרויות

תרופה מרה: הדוגמה הפשוטה לשימוש בתמורה. בעת אשר נצרך הילד לבליעת גלולה מרה, נפתה את הילד בממתק ולרגע לא נחשוב על נזק חינוכי כל שהוא. קיים פה צורך מקומי זמני וכך ייעשה. כשיגדל הילד ברור לנו שהוא ייקח תרופה אף ללא ממתק אלא בשל ההבנה לצורך; בדברים אלו הגורם ישתנה עם התפתחות הילד.

גורם מדרבן: לעיתים נעשה שימוש בתמורה כגורם מדרבן ודוחף, כגון מבצע על שינון וחזרה. הדבר מומלץ תוך כדי הדגשת הדבר שאותו אנו מדרבנים כנ"ל.

הטמעת הרגל: כשברצוננו להטמיע ולהכניס ענין או הנהגה מסוימת, נוכל להשתמש בתמורה ובפיתוי כיוון שהמטרה היא ההנהגה. זהו דרך של חינוך והרגל, והוא טוב ומשובח לתקופה ולמשך זמן.

אימון והרגל: מובא בספרים לגבי שלימות המצוות, שלא ייעשו באופן של מצוות אנשים מלומדה, כל מצווה תעשה ברגש תוך התבוננות במהות המצווה. נשאלת השאלה מדוע מתפללים אנו 'שתרגילנו' בתורתך? אלא תירצו שבלימוד התורה צריך את ההרגל, שאדם יתרגל ללמוד וזה יהיה דרכו.

לנדון דידן, כדי להרגיל ילד ולהוכיח לו שהוא מסוגל להנהגה מסוימת, וגם להקנות לו את היכולת לעשות פעולות שונות, כמו תפילה ארוכה או שעות של לימוד, נשתמש גם בתמורה מדרבנת.

מבצע צבאי/קביעת יעד: לסיים: במקרים רבים ובעיקר אצל ילדים עתירי מבצעים, נציפית התופעה של: די, נמאס כבר ממבצעים! במקרים כאלו נוכל לגייס את המבצעים ככישוש מטרה, מבצע צבאי, כשהילד מוכיח לעצמו שהוא יכול, והוא מסוגל לעשות דברים בשביל שצריך. דבר זה נוכל גם לזווג לבד, ואז נאמר לילד: בא נראה שאתה יכול!...

ה תזמורת ניהוג צלילים ענוגים, כפעמונים, המלצר צעד לו צעד אחר צעד, עקב בצד אגודל. את המגש החזיק בטוחות אחר אימונים רבים, הוא נעצר ליד כל מוזמן וכיבדו בכוסית מזוגה במשקה משובח. המלצר לא התעניין בקריאות הצהלה סביבו, ואף לא בטובתו של הסועד וישב לפניו, מוחו היה עסוק בתמורה שיקבל בתום הסיבוב, כשיסיים יגיש למטבח שם יקבל תמורה של... חתיכת גבינה צהובה!!! ולשם כך שווה לו כל הטרחה.

אחד היה ששמח על כל צעד ושעל של המלצר, היה זה מפעילו – הכומר.

את הסיפור הזה כולנו מכירים, על הכומר שהתווכח עם רבי יונתן אייבשיץ, וכדי להוכיח את צדקתו רכש לו הכומר חתול בית מהזן המשובח והאציל, והחל לאלפו בינה, כשבעבור כל התקדמות קיבל ממתק, שדרבן אותו להמשיך ולתרגל ובעיקר להתקדם.

כולנו זוכרים אין נגמרה החגיגה, כשרבי יונתן הוציא מכיסו את קופסת הטבק להריח וגופיף קטן ואפרפר זינק לו מהקופסא. החתול שכח את כל גינוני הנימוס, העכבר ערב לו יותר מגבינות מגובבת, ופני הכומר נהפכו כשולי קדרה...

האם לכך דומה כל אופן חינוכו???

רק בתמורה

הורים רבים תוהים לעיתים רבות בשאלה, האם יש ערך להרגיל את הילד בפיתוי על-ידי ממתק, מתנה או טיול וכו'. לטענתם, הילד מתרגל לעשות דברים רק בתמורה, ומעולם לא יעשה בעבור הצורך האמיתי והנכון.

ראשית, בבסיסה – הטענה נכונה, אכן אין להרגיל את הילד בכך, לעשות דברים על-מנת, בעד ובתמורה. מחובתו לעשות הדברים כי זה מה שנכון לעשות, ולכך עליו להתרגל.

במעשה עם רבי יונתן אייבשיץ רואים אנו תוצאה של חינוך בתמורה, שאינו אלא אילוף כאילוכם של חיות. כמובן שלא לזה התכוון המשורר, לא זה העניין, חינוך בפרס-תמורה, ובמיוחד לא כשהדבר נהפך להתנהגות קבועה ותלוית. בחיים מזדמנים לאדם ניסיונות שבהם עליו להתמודד גם כשלא שווה/מתחשק לו.

אולם זוויות נוספות לעניין, לעיתים רק זו הדרך להגיע לחלקים מסוימים בחינוך ובנפש הילד.

בבסיס התמורה

כשנרצה להתחיל להתהלך במשעולי התמורה, מבלי להינזק מהמסר שיתקבל מכך, נגדיר קודם כל לעצמנו מה רצוננו מהילד, וכשם שברור הדבר לנו כך יהיה הדבר ברור לילד. לדוגמה: במבצע שינון משנה, ברור לנו שאין

הצטרפו נעת למשפחת המנויים

הפיעה! גליון 97 שבט תשפ"ג

מחיר יחיד

28 ₪ לחודש

בלבד!

מסלול 1

3 חודשים ראשונים

990-1 ₪ בלבד!

מסלול 2

חודש ראשון

1-1 ₪ בלבד!

מסלול 3

חודש ראשון

1-1 ₪ בלבד!

הצטרפות מיוחדים: מוקד מנויים: **02-623-1218**

הגרר מגיע!

ואני נזעק: אני?! נכון שאני ממש לא כמוהו, אבל יש לי מספיק פגמים שאם היית יודע מהם היית מתרחק ממני כמו מאשפה מסריחה. אולי אפילו בשמים תובעים ממני יותר ממנו, כי הסביבה בה גדלתי הייתה הרבה יותר איכותית ממנו ועדיין אני נראה ככה. אתה רוצה שאני ייגש אליו לחזק אותו? וחוז' מזה, כבר אמרתי לך שלא מסתבר שאצליח להוציא אותו מאיפה שהוא תקוע. אז בשביל מה?

אבל יש לי טעות אחת גדולה שהיא הבסיס לאי-ההבנה שלי: זה לא אני כאן, זה הצדיק.

לצדיק יש כח גדול מאוד לקחת גם אנשים שעוד לא זוזו מאז שנולדו אפילו כחוט השערה, ובכוחו העצום להעלות אותם ולחברם עם כל עם ישראל. אז תיגש אליו כן, למרות שאתה יודע טוב מאוד את מצבך העגום, ותתחיל לדבר איתו "תכלית", לשכנע אותו שיצא מהמדמנה בה הוא שרוי ויתנער קצת, וזה יצליח בעזרת ה', בכח הצדיק אתה פתאום תראה אותו מתעורר לעבודת השם בצורה שממש לא תאמין.

רק תנאי אחד הוסיפה לנו

אני ממש מרחם עליך, איך הוא התדרדר למצב כזה! אני עוד זוכר אותך מהישיבה, כשהיה כזה תמים וצדיק, ועכשיו תראה איזה מסכן הוא...

התורה: עמו.

אם מוישה הזה נעמד ליד החמור ושם את המשולש הכתום בדרך, ומיד כשאני עוצר לו הוא מזכיר לי שיש עכשיו מצווה נדירה של "עזוב תעזוב עמו", מתיישב בצד הדרך ומחכה שאני אעשה את העבודה – לא. שלילי.

אני עובד רק יחד איתך, עימך.

אם אתה רוצה ומשתוקק ורק מרגיש שאין לך כח – אתה צודק, הצדיק יבוא לעזור לך. אבל אם אתה אפילו לא רוצה – מצטער, אין לי איך לעזור. רק תרצה, רק תתחיל לרצות – והנה הגרר מגיע!

(עפ"י ליקוטי הלכות הל' אבידה אותיות טז-יז)

מתחילת בראשית היו בחומש הרבה סיפורים שנתנו לי הרבה חומר למדור. בפרשתנו נגמרו הסיפורים. הכל דינים "יבשים", אבל בכל זאת הצלחתי למצוא איזה סיפור עסיסי:

אני הולך ברחוב ורואה מישהו תקוע עם החמור. כשאני מתקרב אני רואה שזה מוישה, זה שתמיד צריך לנסוע לכל העולם כדי לעשות כמה גרושים, וכנראה הפעם הוא העמיס על החמור מדי הרבה צעצועים בשקל, פלאפלים לפיתות או פרוז'קטורי ליד נטענים, [לפי העונה], והחמור קרס.

מוישה עומד חסר אונים באמצע הדרך, ואני תוהה לעצמי כמה הבנאדם התרחק מהשם. קללת "בזעת אפיק תאכל לחם" נשאת בדרך כלל למי שמרוחק מהשם, מי שקרוב אל השם והשגחתו עליו בשלמות לא צריך לנדוד ולהסתבך כל כך בשביל כסף. אכן ראיתי אותו לפני תקופה עובר עבירה (פסחים ק"ג, ב). ואני ממש מרחם עליו, איך הוא התדרדר למצב כזה! אני עוד זוכר אותו מהישיבה, כשהיה כזה תמים וצדיק, וגם לאחר החתונה כשהפרנסה הגיעה לו לפתח הבית,

ועכשיו תראה איזה מסכן הוא... לך תדע, אולי אפילו יש לו אייפון בכיס... יש סיכוי להוציא אותו? יש סיכוי לחלץ אותו מהיכן שהוא נמצא?

אז ככה: לי נראה שאין לי דרך להעלות אותו מהטומאה בה הוא נמצא, אבל התורה אומרת לי: תזהר ותישמר לך מלחשוב להתעלם ממנו ולהשאיר אותו בדרך; עזוב תעזוב עמו! אבינו כותב התורה מרחם עליו כל כך, הוא לא מוכן בשום אופן לוותר עליו. הוא מצווה עלי להושיט לו יד: תנסה לגשת אליו ולחזק אותו קצת, להזכיר לו את החיים הטובים שלו פעם כשעבד את השם, את התענוגים שהנשמה שלו מפספסת בחיים הרדודים שלו.

לצעירי הצאן

אחדות בחצי שקל

כאשר עשו ישראל את העגל פגמו באחדות, וכדי לאחדם שוב צריך את מצות מחצית השקל, כי מחצית השקל מרמזת על בחינת האחדות, שצריך כל אדם לדעת שהוא רק מחציה ויהיה משלם רק על ידי חברו...

מתוך מאמר ראש הישיבה

ארבעה תיקונים

41 שנים לפטירת רבי מרדכי זאב שולמן זצ"ל • שב"ק כ"ז שבט תשפ"ג • שב"ק כ"ז שבט תשמ"ב

הוא שלי ללא ספק, ובו אוכל לצאת ידי חובה... המזכיר גמר את העבודה והדפיס עותק דוגמה לרב שולמן, לאישור, אך הרב קרא והניד את ראשו לשלילה. מה עכשיו? "בראש העמוד מעוטר הפסוק "נר ה' נשמת אדם". יש להשמיט את הפסוק כדי שלא יבוא להיעדר גניזה ולבזיון".

הדבר נעשה תוך דקות ספורות, ושוב הובאה הטיוטה לעיונו של ראש הישיבה כשהפעם המזכיר נטל עמו ממקורביו, שגם הם יראו את דקדוקי ההלכה המופלאים הנעשים כאן.

שוב עיין ראש הישיבה בדף המודפס, והעיר בחוסר שביעות רצון: "השער שמהווה מסגרת לכיתוב מעוטר בנרות דולקות. מישהו עוד עלול להבין שאנו מדליקים נרות לעילוי נשמות התורמות, יש להשמיט את הצירוף".

מידות זכות, הרב שולמן

יעשה. טרם ירד השליח לבית הדפוס עיין שוב ראש הישיבה בטופס המתוקן וביקש להעיר: "מהנוסח כאן יכול להישמע שאנו שומרים על יום פטירת התורמים ובני המשפחה פטורים מזכירת היארציט של קרוב משפחתם. כדאי להוסיף "גם הקרובים מחויבים לשמור את היארציט..." ויעשו ככל אשר אמר.

...

ירד מזכיר הישיבה אל בית הדפוס ומסר לפועל את הפרוספקט המחודש של ישיבת סלבודקה. המדפיס עמד תוהה למראה הדף הפשוט והריק-למחצה מעיטורים: "מה רואים כאן?".

- "את האמת", השיב המזכיר מיניה וביה...

(מקור: "כי-אם", מאמר לדמותו של הרב שולמן)

פסוקה הרב של ישיבת סלבודקה שבבני-ברק הקנה לה שם בכל העולם, מה שהיה יכול להקל רבות על מצבה הכספי, אך ראש ישיבתה רבי מרדכי שולמן ישר את מידותיו ועידנם כך שפעמים רבות עמדו בסתירה להשתדלות העסקנים הדואגים לגשמיים. סיפרו כי פעם עשיר גדול ביקש להשאיר סכום כסף אדיר בישיבה, אך הרב שולמן מיאן. לתמיחה המקורבים הסבירו כי הוא ירא שדעותיו המקולקלות של האיש יחבלו בסברות העדינות של התלמידים העמלים בתורה, ואם כך לא שווה לו כל התרומה. וזרק דוגמה אחת.

בבוא מזכיר הישיבה להדפיס פרוספקט חדש המתאר את פעולותיה, ידע להזהר מאוד במידת האמת. כולם עוד זוכרים את כמויות ה"בלאנקים" [ניירות רשמיים של הישיבה] שזנרפו לפח האשפה לאחר שהגרפיקאי הוסיף באיור בניין הישיבה שתי עצים מימינו ומשמאלו. "מפנקסים כאלו, שיש בהם ריח של שקר, לא תרויח הישיבה מאומה, רק תפסיד מה". לא עזרו טענות ומענות, הפנקסים נשלחו להשמדה.

כעת המזכיר בא להדפיס דף מידע על עילוי הנשמה שהישיבה מעניקה לתורמיה הקבועים לאחר מאה ועשרים שנותיהם. הוא לא שוכח שראש הישיבה כבר מחק את ההתחייבות ללימוד משניות ולאמירת קדיש "עד ביאת גואל צדק" ובמקומם הוא הציב תנאי המדבר על "עד עשרים שנה ממועד הפטירה", ולאחר שדקדק בנוסח ולא מצא פגם שלח את הפרוספקט לדפוס.

לאחר זמן נתקל ראש הישיבה בפרוספקט שכזה ועינו החדה עברה על שורותיה במהירות. "יש לתקן את הנוסח" חתך בפסקנות.

המזכיר נטל לידיו את הדף תוך שהוא מנסה לראות את הפגם שנפל בו, והרב שולמן אמר: "כתוב כאן שהיארציט של התורמים נשמרים באמירת קדיש ולימוד משניות. מישהו עלול לחשוב שאומרים קדיש על כל נפטר בפני עצמו, ולכן עלינו להדגיש שהיארציט נשמר על ידי אמירת קדיש "כללי" ולימוד משניות".

המזכיר, שהכיר מכבר את ראש הישיבה, אפילו לא ניסה להתווכח. הוא ידע שבענייני ממון הירוותו של הרב שולמן מופלגת ביותר ולא ניתנת לערעור.

הוא מיהר לחדרו להכין פרוספקט חדש, כשברוך הוא נזכר בעובדה שסיפר לו תלמיד הישיבה הגאון הרב יצחק זילברשטיין שליט"א, שביום מן הימים ראה את ראש הישיבה שמח במיוחד, וכששאלו לפשר העניין נענה שהיום הוא קיבל לראשונה כסף מהביטוח הלאומי ובו יוכל לרכוש מצות וארבעת המינים מכסף ללא חששות, "לכם – משלכם". כשאינו מלמד בישיבה ומקבל משכורת" תינה הרב שולמן את צעריו בפני תלמידו הנדהם, "מי אמר שאני ממלא את תפקידי כראוי? אולי סרך גזל במשכורת שבידי? ממון המגיע מביטוח לאומי

רבי מרדכי זאב שולמן זצ"ל

נולד: תרס"א, טיקטין שבליטא.

נוטל שכר כולם: היה מראשוני הלומדים בישיבת סלבודקה שבליטא.

בברית הנישואין: בשנת תרפ"ט נשא את בתו של ראש ישיבת סלבודקה רבי יצחק אייזיק פֿער, חתנו של הסבא מסלבודקה.

בצילו חמדת: התבשר רבות מאורם של "הפּיץ חיים", רבי חיים עוזר וה"חזון איש".

ראש מתיבתא: היה ממייסדי ישיבת סלבודקה בארה"ק ועמד בראשה שנים רבות.

נפטר: כבן 81.

באירוע מכובד נגש הרב שולמן עם מכרו מהעיריה בליטא שחזתו העידה ששמירת המצוות שלו אינה במיטבה. שאלו הרב שולמן מה מעשיו, והוא התנפח מגאווה באומרו שהוא שר בממשלה, שר הדואר. פקח הרב שולמן את עיניו: "זה מה שיצא ממך? !דוור?!..."

הכי קרוב - הכי מפנק

הזמינו עכשיו חדר במלון שמאחורי הצינור!

050-4141-497

avraham201@gmail.com

מיטות קינג סיז

סאונה ומקווה מטאור

ארוחת כיד המלך

הכי קרוב לצינור

שאלה:

בשבת מותר לרחוץ את הידיים הקרות במים חמים?

בהם אפילו את ידיו בלבד! [ואפילו שלא ממש התחממו, אלא רק הופשרו!] מאידך, יש הסוברים שהרא"ש כלל לא התכוון לחדש איסור רחיצה במים שהתחממו בשבת, אלא חשש לבישול המים, שמה שאיר את ידיו ליד האש עד שיתחממו כשיעור "יד סולדת בו" ונמצא שבישול מים בשבת.

להלכה, ה"שולחן ערוך" הביא את דברי הרא"ש כ"ישי אומרים שצריך ליזהר" שלא לחמם את הידיים מול מדורה [או מול דופן תנור רותח (ביה"ט)], וכנסח זה העתיק ב"בן איש חי" (ש"ב תצווה ס"ו).

ואם בשולחן ערוך ניתן להסביר שכוונתו לאסור רק אם יתחממו בכדי בישול, שאר האחרונים כתבו בפירוש שאסור אף אם יתחממו רק מעט: כך הסביר הבא"ח הנ"ל. וכן שו"ע הרב (שם ס"ד) פסק שיש להחמיר כך, וה"חיי אדם" (כלל ע ס"ג) פסק לאסור בהחלט, וה"כף החיים" הביא את דבריהם. וכן ב"אור לציון" (ח"ב פ"ה ס"א אה"ע) נראה שפסק לאסור (וכן בשש"כ פ"ד הע' עז כתב שכן סתמו האחרונים). אמנם הגר"ע יוסף (הליכות עולם ח"ד עמ' רז) פסק להתייר כדעת החולקים על הרא"ש, וכדבריו פסק בהערות "איש מצליח" על המשנה ברורה.

תשובה: מותר. ואסור לחמם את הידיים הרטובות מול אש או תנור רותח [ולהגר"ע יוסף מותר].

הרחב דבר: חז"ל אסרו להתרחץ במים חמים בשבת (שו"ע סי' שכו ס"א).

האיסור הוטל על רחיצת כל או רוב הגוף, ואפילו לרחוץ את כל הגוף בשלבים ["אבר אבר"] אסור (שו"ע שם). אבל לרחוץ את מקצת גופו מותר (במים שהתחממו מערב שבת, כדלהלן) (שם ובמשנ"ב).

אם כן, התשובה היא שמותר לרחוץ את הידיים במים חמים בשבת, אם תיזהר בכל דיני בישול ושהייה וכד'.

כעת בואו נפנה לעיין ברא"ש (שבת פ"ג ס"ט) שמספר על אדם שנטל את ידיו במים קרים [בררר...]. ורוצה לחמם את ידיו מול האש. לכאורה בסדר גמור! אך הרא"ש אוסר זאת, מאחר והמים שעל ידיו מתחממים. לכאורה כוונתו היא שכשהמים יתחממו נמצא שבעצם הוא רחץ את ידיו במים חמים. אך זה ממש לא מובן: מה הבעיה? הרי מותר לרחוץ את הידיים לבדם במים חמים?

מכאן מוכיח ה"מגן אברהם", שלמים שהתחממו בשבת עצמה יש חומרא מיוחדת, ואסור לרחוץ

ניצוץ לשבת

מתוך גיליון 'ניצוצות', מגזין הלב לכל המשפחה

פיג'מה מקומטת

בין חבורת עובדי ד' בבית הכנסת ברסלב בקטמון. רגיל היה לבוא לשם גם בכל לילה ולישון על הספסל כאשר הוא שם את ראשו על השולחן, כך היה קל לו יותר לקום חצות לילה ולצאת לשדות שמסביב לקטמון יחד עם עובדי ד' שם, בתוכם חמיו לעתיד הרב הצדיק ר' שמואל שפיא זצ"ל.

בתחבולה מיוחדת הוא נקט בכדי שאימו לא תבחין שאין הוא ישן בלילות על המיטה: הוא היה רגיל לקחת את בגדי הלילה שלו ולהניחם ולקפלם יחד עם בגדיו של ר' נחמן שותק בבית הכנסת ברסלב בקטמון, ובכך היה מתקבל הרושם על הבגדים כאילו ישנו עמם והם כבר מקומטים... (מגזין 'ניצוצות' כסלו תשע"ג)

נשיקהמה"חזון איש". הר"ל פראנק

רחיים יהודה לייב פראנק נולד בכ"ו תשרי ה'תש"ד בשכונת שערי חסד בירושלים, לאביו רבי נחום יצחק שמעון ז"ל שהתקרב בצעירותו לחסידות ברסלב.

כבר בנערותו של יהודה לייב ניכרו בו סימני גדלות, הן בלימוד התורה ואהבת התורה והן ביראת שמים גדולה. הוא זכה בעקבות כך גם לקבל פרס מתלמוד תורה 'ענן חיים', שם למד, והצטרף עם עוד כמה בודדים לנסיעה לחזון איש. לימים סיפר שכאשר בחן אותו ה'חזון איש' ונהנה מתשובותיו נשקעו לראשו.

בבחרותו למד בישיבת טשעבין שהיתה ממוקמת אז באזור קטמון. הוא ניצל את המציאות הזאת לעבודת ד' יומם ולילה, כאשר היה רגיל לשהות הרבה מאוד

פתגם השבוע

כשתהנה מהלימוד עם ילדך,
גם ילדך ייהנה ממנו

מתוך הספר 'פיקודין משמים', המדריך המושלם לחינוך. מאת ראש הישיבה הרב שמואל שטרן שליט"א

הצלחת ולרפואת הרב אליעזר בן עטיא שליט"א
נתן בת בת-שבע ואדל בת דבורה ציפורה רחמים
לכל הישועות

העלון נתרם השבוע

ההצלחת משפחת שארן
ההצלחת משפחת אוקן
ההצלחת משפחת שילר

להשכרה בכל יום בשעות הערב

בית מדרש מתאים לאירועים קטנים
באזור מאה שערים
עזרת גברים ועזרת נשים בנפרד
לפרטים: 054-8475902

היסטוריה עתיקה שנחרבה ברגע

ואשתו, נהרגו תחת הריסות ביתם שם הם נמצאו על ידי כוחות החיפוש ללא רוח חיים.

הכל קרס בתוך דקות

הרב מנדי חיטריק, שהוא גם יו"ר פורום הרבנים במדינות האסלאם, סיפר כי חילץ ספרי תורה מבית הכנסת היהודי בעיר אנטקיה שנפגע כתוצאה מרעידה האדמה הקשה. מדובר בספרי תורה עתיקים בבית הכנסת המשמש את הקהילה היהודית למעלה מ-250 שנה.

בשיחה משותפת שערך הגר"ד לאו עם רבני הקהילות בטורקיה המתמודדים כעת עם תוצאות רעידת האדמה הקשה שפקדה את המדינה, סיפר הרב מנחם מנדל חיטריק כי הוא נחת במקום קרוב לאירוע רעידת האדמה בכדי לעקוב מקרוב על הסיוע הנדרש, וכי בכלליות מצבם של חברי הקהילה היהודית במקום תחת שליטה בס"ד.

"המצב בטורקיה לא פשוט בכלל" אמר הרב, "הנזקים גדולים מאד מאד, הכל קרס. הייתה רעידת אדמה אחת, ואחרי יום עוד אחת, הרבה בנינים ששרדו את הרעידה הראשונה לא שרדו את השנייה. יקח הרבה מאד שנים לתקן את כל מה

שקרה פה בדקות הללו, שכונות שלמות נחרבו ובתים נפלו על יושביהם. כעת אנו עדין מתמודדים עם הנזקים העצומים בבתיים ובשטיות וניתוקי החשמל וחוסר הקשר הטלפוני ששורר במדינה".

לאתר את אחרוני הנעדרים

הרב יצחק פרס, רב קהילת יוניקיו וחבר בית הדין של איסטנבול בטורקיה, סיפר כי בגבול עם סוריה מתגוררים 12 יהודים, ושני יהודים מקהילת דרום טורקיה נעדרים ונעשים מאמצים לאתר אותם לאחר שאבד הקשר איתם.

הרב לאו אמר לרבנים בטורקיה כי הקב"ה מזכיר לנו ש"המבית לארץ ותרעד" היא מציאות הבריא של הקב"ה, אך הקב"ה ברחמיו גם שומר עלינו מכל צרה וצוקה. הרב עודד את הרבנים כי יעמדו זה לצד זה בשעה קשה זו, לראות שיש מחסה לכל ולהיות ערניים לסייע בכל מה שאפשר.

בתוך דקות אחדות של רעידת אדמה עוצמתית נחרסה היסטוריה של אלפי שנים שהחלה מאז חורבן הבית השני. בתים, בתי כנסיות, ספרים, ספרי תורה ספרי קודש ועוד הרבה זכרונות, הכל קרס אל תוך חורבן עצום שאף פעם לא פגשנו כאן, אפילו לא ברעידת האדמה הגדולה שהייתה כאן לפני כעשרים שנה".

מאז ימי בית השני

תושבי הקהילה היהודית של טורקיה מתמודדים בימים אלו עם משבר עצום בעקבות שתי רעידות אדמה עוצמתיות שפקדו את מדינתם.

רעידת האדמה הראשונה התרחשה בליל ט"ו באב בשעה ארבע ורבע לפנות בוקר והייתה בעוצמה של כ-7.8 בסולם ריכטר. המוקד שלה היה בדרום טורקיה, והרעידה הורגשה גם בלבנון, בקפריסין ובישראל. לאחר מספר שעות, התרחשה רעידת אדמה גדולה נוספת בעוצמה של 7.5, כשלאחר מכן התרחש רצף של רעידות משנה עוקבות, בעוצמה 5-5.6.

רעידת אדמה זו היא אחת החזקות שנמדדו בתולדות טורקיה מאז החלו המדידות, ומשתווה בעוצמתה לרעידת האדמה שהתרחשה בשנת 1939, אז נהרגו כעשרים אלף איש. הרעידה הנוכחית גם היא גבתה את חייהם של עשרות אלפים רבים.

גם הקהילות היהודיות בטורקיה, המונות כיום כ-18 אלף יהודים, מתמודדות עדיין עם ההלם מהרעידה העוצמתית הזו.

יהדות טורקיה היא כידוע אחת הקהילות היהודיות העתיקות ביותר שקיימות עד היום מחוץ לארץ ישראל. עד היום קיימים במדינה 23 בתי כנסת, מהם 16 באיסטנבול, אך ברעידת האדמה האחרונה השתנו שם דברים רבים.

רב הקהילה האשכנזית בטורקיה הרב מנדי חיטריק סיפר בצער: "תשעים אחוז מהבנינים בעיר העתיקה קרסו. יש מספר יהודים שטרם הגענו אליהם, קשה להגיע אליהם כי העיר שבמוקד האסון חרבה ממש. הדבר היחיד שהצלחנו להציל בינתיים זה ספרי התורה".

בהמשך התבררה הידיעה המצערת כי לאחר שלשה ימים של חיפושים ממושכים וחשש כבד לגורלם, ראשי הקהילה היהודית באנטקיה שבטורקיה, הרב שאול ג'נודי

בין החריסות. חילוצן ספרי התורה העתיקים

כולל יום שישי

דרושים תורמים עבור בשר, דגים, יין, סלי מזון, ושאר ירקות ומוצרים לחלוקה לכבוד שבת קודש עבור 50 אברכים מתמידים המתמסרים ללימוד התורה הקדושה בשעות הבוקר מידי יום שישי בכולל 'נחלי נצח'

לתרומות: 053-31-25231

מוקד הזמנות: 1-800-800-148

הספרים והדיסקים של הגה"ח רבי שמואל שטון שליט"א אצלכם בבית

